

Exma Sra. Presidenta del TSJC, Honorable Conseller de Justícia i Qualitat democràtica de la Generalitat de Catalunya, Il·lms. membres de la Sala de govern del TSJC, Il·lms. Fiscal en cap de l'AP. de Lleida, Il·lms. autoritats civil i militars, companys i companyes, familiars i amics.

Era l'any 1985, un cop acabada la llicenciatura en dret a l'antic estudi general de Lleida, depenent aleshores de la Universitat de Barcelona, que vaig decidir, juntament amb alguns dels jutges i fiscals que avui aquí m'acompanyen, que volíem oposar, i per tant, havíem de buscar un preparador, i el varen anar a trobar a Saragossa.

Era l'estimat Epi, D. Epifanio López i Fernàndez de Gamboa, Fiscal en cap del TSJ Aragó, extraordinari preparador i extraordinària persona, i que ha estat per centenars i dic bé, centenars de jutges i fiscals, com un pare, del que guardo un molt bon record i per tant, en un dia com avui, per l'estimat Epi, que al cel sigui, va el meu primer agraïment.

El següent dels agraïments ha de ser necessàriament pels meus companys jutges, en especial pels de l'audiència, tant els de la secció primera com de la segona i que m'han

recolzat i quasi diria que empentat, per tal de fer el pas de demanar la presidència, gracies companys.

El tercer dels agraïments ha d'anar pel CGPJ, que amb el seu nomenament, m'ha fet confiança.

Per tant, tots ells, sumat als quasi 38 anys ja a la carrera judicial i l'experiència governativa acumulada tant al deganat dels jutjats de Lleida com a la presidència de la secció 2^a de la AP (ja van 25 anys), són els que m'han portat a estar avui aquí prometen un càrrec que ara enceto, però que vull recordar-los que és una feina, la de presidir una cort de justícia a Lleida, que ve d'una forta tradició històrica pròpia, i que ha anat mutant al llarg del temps adequant-se a les diverses èpoques històriques, tenint com a nucli primigeni l'antiga Carta de Poblament de Lleida.

Efectivament, si ens remuntem a l'any 1300, Lleida ja era una ciutat important de la Corona Catalano-Aragonesa. Era el cap de la vegueria de Lleida, i es considerava un centre estratègic tant militar com econòmic.

A l'any 1312 a la ciutat es va crear l'anomenat Tribunal de les Coltellades (Tribunal molt similar al conegut com a Juí de Prohoms de Barcelona). Era una institució emanada de l'antiga carta de Poblament de 1150 atorgada pel Comte de Barcelona, Ramon Berenguer IV a la ciutat de Lleida, i d'on treu el seu nom, atès que a la carta de Poblament de Lleida s'hi diu, i cito textualment: *“La primera forma d'institució de la justícia és aquesta: si algú tragués el coltell o espasa o llança contra d'altri per amenaçar-lo o provocar-lo, que pagui seixanta sous a la cúria o bé que perdi la ma”*.

De la paraula coltell (ganivet) ve el nom de Tribunal de les Coltellades (ganivetades) que era com es coneixia a la cúria o tribunal del veguer, que era qui per designa real, ostentava a la vegueria el poder judicial. En formaven part el propi veguer, que el presidia (antecedent més antic del que ara és un President de cort de justícia a Lleida), així com 2 paers de Lleida i prohoms de la ciutat. El Tribunal judicava conforme a l'anomenat Llibre de Crims (les qüestions administratives les resolía el Batlle).

Aquest Tribunal va perdurar quasi 500 anys i fins al decret de nova Planta de Felip V, ja a principis del segle XVIII, que el va abolir, essent que l'últim dels crims que s'hi va judicar, segons es dedueix de l'arxiu històric de la Paeria del darrer volum del Llibre dels Crims. Va ser un cas en que s'hi barrejava un estudiant de Flix enamorat, un assassinat per encàrrec, i un pagès de Lleida a qui troben mort en un mas prop del terme de Montagut, era l'any 1701. El crim va acabar amb l'ajusticiament del culpable a la vora del riu Segre per part del mestre de sentències (el botxí de l'època).

D'aleshores ençà, els canvis en l'àmbit de la justícia, no s'han deixat de produir. I així recordem que els jutjats de primera instància i instrucció es varen crear per un Decret de 1834 i han perdurat fins ara. I les Audiències Provincials tenen les seves arrels a la revolució de 1868 i la Constitució del any següent, per bé que és no és sinó fins una llei de 1882 i per manca de pressupost en el ministeri, que no entraran en funcionament. Serà un Real Decret de 1893 el que consolidarà el seu nom i funció com a tribunal

exclusivament penal. Haurem d'esperar als anys 60 del segle passat per tal de que s'hi afegeixin les competències civils.

Segurament es preguntaran a que ve aquesta explicació històrica, doncs bé, l'explicació ve a tomb, per demostrar-los d'on venim i cap on anem i com, malgrat hom pugui pensar el contrari, els canvis al món de la justícia també es produeixen.

I el cas és que quan vaig comparèixer el proposat dia 10 d'abril davant de la comissió de qualificació del CGPJ, un dels punts principals del programa d'actuació que vaig proposar cas, de ser escollit, com així ha estat, nou president de l'audiència, va ser el meu ferm i decidit compromís per recolzar tot allò que suposi un pas endavant en la modernització de l'administració de justícia i que lògicament es produirà amb la nova llei d'eficiència processal, que és una fita també històrica en l'àmbit judicial i de la importància de les anteriors.

Vull recordar, per als companys més joves, i a tall d'anècdota, que quan vaig començar a treballar al jutjat de districte a Barcelona a l'any 1988 (els jutjats de districte van desaparèixer el 28 de desembre de 1989, amb la creació dels jutjats de lo penal), i malgrat que soni a molt antic, en aquella època la majoria de jutges minutaven les sentències a mà i els funcionaris les transcrivien amb les corresponents màquines d'escriure. Alguns jutges que sabíem escriure a màquina, fèiem les sentències nosaltres mateixos amb màquines marca Olivetti que eren de les que disposàvem als jutjats i per fer-les, utilitzàvem dos papers de calc, un de negre i un de blau, quedant l'original al llibre de sentències i notificant-se les còpies. Els ordinadors aleshores estaven en una fase molt primària, tot i que suposaven un enorme pas endavant en el tractament de textos. De fet el primer ordinador que va entrar als jutjats de Barcelona ho va fer al jutjat d'instrucció 29 del meu càrrec i per una expressa petició efectuada per mi a l'aleshores conseller de Justícia, l'Honorable Sr Agustí Bassols, en una visita que va efectuar

als jutjats de Lluís Companys i en que em va preguntar si, com jutge nascut a Lleida feia les resolucions en català (era dels pocs jutges catalans que hi havia als jutjats d'instrucció) i l'hi vaig contestar que em resultava difícil amb una màquina d'escriure que no tenia la c trencada, i així va entrar aquell ordinador Amstrad al meu jutjat amb un teclat amb c trencada, una memòria de disc dur de 32 Mb (el que ocupa avui una fotografia HD) i una impressora de cinta. Corria l'any 1990. Però això ja és història.

Reprenen el fil, quan dic que recolzo decididament la modernització ja no em refereixo solament a l'aspecte purament tècnic, del que hi ha hagut una evolució enorme (des d'aquella Olivetti al primer programa informàtic Temis I, i ara a l'EJCAT), sinó i sobretot, com deia, a la gran novetat que suposa la correcta implementació de la nova planta judicial prevista per la Llei de mesures d'eficiència del servei públic de justícia que introdueix una transformació profunda en tota l'organització judicial espanyola i que podem qualificar de revolucionària.

I és en aquest darrer apartat, el de la transformació de la planta, en que sens dubte, la creació dels tribunals d'instància i la posada en marxa de la nova oficina judicial requeriran de la màxima col·laboració i suport des de la presidència de l'audiència, i així com a nou president, procuraré posar a disposició d'aquesta tasca la meua experiència de tants anys a l'administració de justícia i liderar aquesta nova situació organitzativa, que requereix solucions diferents al sistema actual de treball.

Igualment des de la Presidència s'ha de donar impuls i recolzament als MASC (mitjans alternatius de solucions de conflictes) que és un altra de les importants novetats que aporta la nova llei. Així s'ha d'encoratjar als col·legis d'advocats i procuradors, als tribunals arbitral i als operadors que intervinguin en les mediacions i acords extrajudicials per tal de que arribin a solucions pactades i evitin la via judicial.

Tanmateix, cal recolzar a les noves oficines municipals substitutives dels jutjats de pau, en l'àmbit de les seves

competències que s'han eixamplat. Recordem que Catalunya té una arrelada tradició en el funcionament de la justícia de Pau.

Altrament en l'àmbit de la modernització també cal fer esment a un major impuls cap a una més gran normalització lingüística. Emprar indistintament les dues llengües oficials també és modernitzar i cal motivar a tots els operadors jurídics a fer-ho, amb el sol límit del respecte als drets lingüístic de tothom. Vull recordar aquí que els jutjats de Lleida són els que més resolucions dicten en català, malgrat la qual cosa encara no ens atansem ni de lluny a la paritat.

En l'àmbit personal, hem d'intentar també millorar, la percepció que la ciutadania té de la nostra feina, la de judicar, feina que tan be definia ja el filòsof grec Sòcrates, tres segles abans de crist, quan referint-se al treball dels jutges, deia que havia de sustentar-se en 4 característiques: escoltar cortesment, respondre sàviament, ponderar prudentment i decidir imparcialment, consells que encara avui estan plens d'actualitat.

Des d'aquí també la meua total disposició a col·laborar amb els col·legis de d'advocats i procuradors com de fet així ha estat en múltiples ocasions, acudint a exposar al col·legi les novetats jurisprudencials de la sala.

No cal oblidar tampoc les relacions amb les Forces i Cossos de Seguridad. La participació del President en la Comissió Provincial de Policia Judicial, així com en la Junta de Seguretat Ciutadana permet un contacte directe i constant amb aquests de manera que mitjançant aquest contacte s'ha de procedir a la identificació d'aquells problemes que preocupen més a la ciutadania, com ara els que ocasiona la multi reincidència i de la que el Paer en Cap en diverses ocasions se'n ha fet ressò a traves dels mitjans de comunicació.

Tanmateix cal vetllar pel compliment dels diversos protocols d'actuació judicial i policial.

Aprovechando este acto quiero también reivindicar la necesidad imperiosa de ampliación de plazas judiciales, tanto en la jurisdicción civil, como en la penal y la social. La situación actual de falta de jueces ya no puede tildarse de coyuntural sino de estructural. Si se quiere que haya una respuesta más rápida y eficiente hay que incrementar el número de jueces, y esperamos que, de las nuevas plazas prometidas por el ministerio para Cataluña, al menos un 10% del total de ellas sean para Lleida y provincia.

Debo recordar aquí, que, por ejemplo, la jurisdicción civil llega casi a triplicar en primera instancia el número máximo de entrada de asuntos prevista por el CGPJ que es de 1200 asuntos por juzgado llegando el año pasado a sobrepasar ampliamente los 3000 asuntos, para un juzgado de ese tipo convirtiéndose en unos de los juzgados con más asuntos de Cataluña, y en segunda instancia a duplicarlo con 2000 rollos de apelación previstos para este año que duplican los 1000 que fija el CGPJ, poniendo con ello de manifiesto la clara insuficiencia de la planta actual que da lugar a

respuestas tardías y por ello insatisfactorias. Lo propio ocurre con la jurisdicción social en que se hace urgente la creación de un tercer juzgado social y un quinto de instrucción ya que también sobrepasan en más del 30% el módulo del CGPJ que es el límite de creación de un nuevo juzgado.

Así pues, al VIDO ya anunciado, hay que sumar un mínimo de 2 de primera instancia, un social, un instrucción y una sexta plaza en la sección 2, y en la provincia el número 3 de Cervera y en poco tiempo será también preciso el segundo de Tremp. Y ello solo si hablamos de mínimos. Hay que recordar que en Lleida la última creación de un juzgado fue en 2018 con el familia número 9, a pesar del incremento generalizado de asuntos en todas las jurisdicciones.

A veces da la sensación de que no hemos avanzado nada en el terreno de la planta judicial a lo largo de los años, y yo diría que, de los siglos, convirtiéndose en un problema endémico de la justicia. De hecho, ya decía el pensador y filósofo romano Séneca, hace nada menos que 2000 años,

en una de sus célebres frases que nada se parece tanto a la injusticia como la justicia tardía.

Además, sería muy deseable que todo ello fuera acompañado de la reconsideración de la posición de la ciudad de Lleida, de Tarragona y de Girona dentro de los grupos de retribuciones que prevé la ley (ahora está en 4º y último) con el fin de hacer más deseable la plaza en estas capitales y evitar las fugas constantes hacia ciudades con mejor calificación retributiva, muchas de las cuales tienen menos habitantes o ni siquiera son capital de provincia y sede de la AP., pues debe recordarse que en Catalunya otra de los grandes problemas es el de las vacantes. No solo hay que crear plazas, también hay que llenarlas.

Queden doncs aquí proclamats alguns dels compromisos adquirits i que procuraré complir amb l'ajuda de molts dels aquí presents, així com de les peticions efectuades en les que insistiré els cops que sigui necessari.

No voldria acabar aquest acte sense donar les gracies al ex president del TSJ, l'Excm. Sr Jesús Barrientos al que agraeixo sincerament que hagi acceptat esser el meu padrí en aquesta presa de possessió i al que tinc en molt alta estima després del llarg i excel·lent mandat que ha finit recentment al front del TSJC i del que n'he estat testimoni durant aquests anys.

També a la meva família que avui m'acompanya (dona, filles, gendres, germà i cunyades) però en especial i sobretot a la meva galeguinya, la meva companya de vida, la Maria, que va fer el sacrifici d'abandonar la seva estimada Galicia per arrelar-se a Catalunya, convertint-se en el pilar fonamental de la nostra família, i a les nostres 3 filles (Cristina, Julia i Marta) de les que tan orgullosos ens sentim. Se que no és fàcil ser la dona o la filla d'un jutge però vull aquí reconèixer el seu recolzament constant i el seu alè en els moments de defalliment que tots tenim. Gracies doncs a les 4.

I finalment, i acabo, també moltes gracies a tots els presents per acompanyar-me en aquest acte. Espero no fallar-vos.

Lleida, 20 de juny de 2025